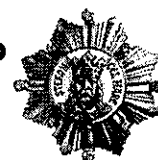

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР ПО
БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/5243 din 30.03.2023

La nr. 18-69-2975 din 21.03.2023

Ministerul Energiei

copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale) (*număr unic 199/MEn/2023*), Vă comunicăm următoarele.

Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass-mediei.

În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control a integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.

Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.

Reieșind din cele expuse supra, solicităm expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.03.31 09:34:15 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

MOLDOVATRANGAZ

SRL „Moldovatrangaz”
Adresa juridică: 5200 R. Moldova,
or. Drochia, c/p 24
tel: (+373) 252 65244; fax: 65248
BC „Moldindconbank” SA, sucursala „Stabil”
IBAN: MD50ML00000022515002332
BC „Victoriabank” SA, filiala nr.31 Drochia
IBAN: MD95V1022513100000003MDL
TVA 5200032 / IDNO: 1003607010109
Sediul: mun. Chișinău, str. Vadul lui Vodă 155
e-mail: office@moldovatrangaz.md
www.moldovatrangaz.md

ООО «Молдоватрансгаз»
Юридический адрес: 5200 Р. Молдова,
г. Дрокия, а/я 24
тел: (+373) 252 65244; факс: 65248
КБ «Молдиндконбанк» АО, филиал «Стабил»
IBAN: MD50ML00000022515002332
КБ «Викториябанк» АО, филиал 31 Дрокия
IBAN: MD95V1022513100000003MDL
НДС 5200032 / ф/к: 1003607010109
Ц.О.: муя. Кишинэу, ул. Вадул-луй-Водэ 155
e-mail: office@moldovatrangaz.md
www.moldovatrangaz.md

Nr. 14-462 din 04.04. 2023
La nr. 07/3-37 din 22.03.2023

Ministerul Energiei
(MD-2012, mun. Chișinău,
str. Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1
e-mail: secretariat@energie.gov.md)

Prin prezenta, în contextul interpelării Ministerului Energiei nr. 07/3-37 din 22.03.2023, SRL „Moldovatrangaz” comunică că a examinat în limita competenței proiectul de hotărîre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*Legea nr. 174/2017 „Cu privire la energetică”, Legea nr. 139/2018 „Cu privire la eficiența energetică”, Legea nr. 10/2016 „Cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile”, Legea nr. 107/2016 „Cu privire la energia electrică”, Legea nr. 108/2016 „Cu privire la gazele naturale”*) cu numărul unic 199/MEn/2023.

Urmare a examinării, SRL „Moldovatrangaz” comunică susținerea proiectului pentru modificarea actelor normative vizate.

Director

Iurie DOLGHIER

Ex.: Untila Doina
Tel.: 022 (300) 516

Societatea pe Acțiuni
„REȚELELE ELECTRICE DE DISTRIBUȚIE NORD”

MD 3100, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 180
„A” tel: +373 231 53100, fax: +373 231 53118
email: anticamera@rednord.md; www.rednord.md
IDNO 1003602006563 Cod TVA 1200555

Nr. 142-04/613 din 04 04 2023

Dlul Constantin BOROSAN,
Secretar de Stat,
Ministerul energiei,
mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1,
MD-2012

Stimate Doamne Borosan,

Cu referire la scrisoarea Nr.07/3-37 din 22.03.2023, privind avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, S.A. „RED-Nord” înaintează propunerea de a include o serie de modificări la art.39 din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, dispoziții legale care reglementează contorizarea netă a energiei electrice din surse regenerabile.

Atragem atenția asupra faptului că legiuitorul, nu a stabilit în mod expres și explicit, în art.39 din Legea menționată, drepturile și obligațiile ce revin operatorului sistemului de distribuție sau furnizorului, în procesul de livrare a energiei electrice în rețea de către consumatorul final, deținător al unei centrale electrice, care produce energie electrică din surse regenerabile.

În această situație, S.A. „FEE-Nord”, care este principalul furnizor al energiei electrice în zona de distribuție a Societății, interpretează eronat și abuziv prevederile art.39 alin.(4) lit.a) și b) din Legea nr.10/26.02.2016, prin care este reglementat modul de efectuare a calculului energiei electrice distribuite de către S.A. „RED-Nord”, prin aplicarea mecanismului de contorizare netă.

În scopul evitării situațiilor litigioase, S.A. „RED-Nord” propune includerea expresă în art.39 din Legea nr.10/26.02.2016, a drepturilor și obligațiilor operatorului sistemului de distribuție și a drepturilor și obligațiilor furnizorului, având în vedere faptul că, în conformitate cu prevederile pct.6. din Regulile pieței energiei electrice „OSD achiziționează pe piața energiei electrice doar energia electrică necesară acoperirii consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice pe care le operează”.

Referitor la metoda de calcul prin aplicarea mecanismului contorizare netă propunem:

- evidența fizică în bilanțul lunar/anual de energie electrică, prin includerea energiei electrice total consumată, cod 1.8.0.;
- evidența fizică în bilanțul lunar/anual de energie electrică prin includerea energiei electrice total produsă și livrată în rețeaua electrică de distribuție, cod 2.8.0.;
- excluderea din bilanțul lunar a surplusului/deficitului de energie electrică produsă/consumată la locurile de consum la care se aplică mecanismul de contorizare netă, fiind realizată evidența internă (bilanț intern separat) de achitare a Furnizorilor cu consumatorii finali cu contorizare netă;

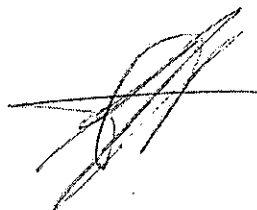
- includerea răspunderii consumatorul final, deținător al unei centrale electrice care produce energie electrică din surse regenerabile, în cazul formării dezechilibrelor lunare/anuale.

Insistăm ca măsurarea energiei electrice să fie realizată cu contoare inteligente (care reflectă cu acuratețe consumul real de energie și care furnizează informații despre timpul efectiv de utilizare) sau cu echipamente cu citire la distanță, având sistemele de comunicație compatibile cu cele ale operatorului sistemului de distribuție, la rețelele cărui este racordată centrala electrică.

A considera perioada de calcul pentru valorile determinate la producere / livrare de energie electrică, intervalul de timp cuprins între prima zi a lunii, cu începere de la ora 00:00 (ora locală) și ultima zi a lunii de referință, la ora 24:00 (ora locală). Toate echipamentele de măsurare a energiei electrice pe interval vor avea obligatoriu funcții de memorizare la prima zi a lunii, cu începere de la 00:00.

Cu respect,

Director general interimar

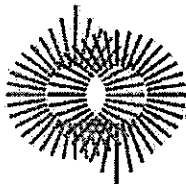

Romeo LOPOTENCU

Ex. V. Pînzari
Tel. 0231 53 130
e-mail: Veaceslav.Pinzari@rednord.md

*Capital social 245379280MDL; IBAN MD70VI222400001171264MDL
BC „Victoriabank” SA fil. nr. 1 mun. Bălți; Codul băncii VICBMD2X740*

Guvernul Republicii Moldova
Agenția Proprietății Publice
„TERMoeLECTRICA” S.A.
MD-2024, mun. Chișinău, str. Tudor Vladimirescu, 6
Tel: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticamera@termoelectrica.md
Cod fiscal: 100360026295, Cod TVA: 0400008
Cod IBAN: MD63ML00000002251328842
S.C. „Moldindconbank” S.A., sucursala „Burebista”
Capitalul social: 554051660 lei

TERMoeLECTRICA S.A.

Президентство Республики Молдова
Агентство Публичной Собственности
„TERMoeLECTRICA” А.О.
MD-2024, мул. Кишинэу, ул. Тудор Владимиреску, 6
Тел: +373-22-43-64-59, факс: +373-22-49-50-97
E-mail: anticamera@termoelectrica.md
Фискальный код: 100360026295, НДС: 0400008
Код IBAN: MD63ML00000002251328842
В.С. „Moldindconbank” А.О., отделение „Burebista”
Уставный капитал: 554051660 лей

Nr. 79/481 din 28.03.2023
La nr. 05-05-1817 din 21.03.2023
La nr. 07/3-37 din 22.03.2023

Agenția Proprietății Publice
e-mail: corespondenta@app.gov.md
mihaela.paierale@app.gov.md
Ministerul energiei
al Republicii Moldova
e-mail: secretariat@energie.gov.md
nicolae.magdil@energie.gov.md

Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. informează că a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale) (număr unic 199/Men/2023) și propune următoarele modificări la proiectul prezentat:

1. La art. I:

1) p. 6, art. nou 7¹, alin. (3) și art. nou 7³, alin. (3) de a modifica denumirea Hotărârii Guvernului nr.1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice;

2) p. 9, art. nou 31¹, alin. (5) nu este clar cine face parte din „Grupul responsabil al Comunității Energetice”, precum și care sunt competențele acestuia;

3) p. 9, art. nou 31¹, alin. (11) după sintagma „cu privire” de a completa cu prepoziția „la”;

4) p. 9, art. nou 31⁵, alin. (8), litera a) nu este clar ce înseamnă sintagma „tarifele de rețea”;

2. La Art. II:

1) Preambulul va avea următorul cuprins:

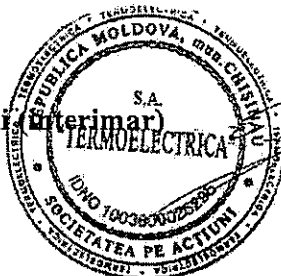
”Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 476), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează.”

2) de a completa cu p. 1 care va avea următorul cuprins:

„1. În tot cuprinsul legii cuvintele „Planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice”, la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „Planul național integrat privind energia și clima”, la forma gramaticală corespunzătoare.”

Considerăm că modificarea respectivă este necesară reieșind din faptul schimbării denumirii Planului respectiv.

Director General al întreprinderii (interimar)

Vasile LEU

Ex. Gherșun Natalia
022 436 472

VESTMOLDTRANSGAZ S.R.L.
IDNO 1014600024244
MD-2088, Republica Moldova mun. Chişinău
Şoseaua Balcani, nr.7/E
IBAN: MD42AG000000022512333387
IBAN: MD07RN000000000225140151
TVA: 0508288 din 01.11.2018
tel: +373 22 66 72 91, fax: +373 22 29 10 40
e-mail: office@vmtg.md
web: www.vmtg.md

Către: MINISTERUL ENERGIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
În atenția: Domnului Constantin BOROSAN, Secretar de Stat

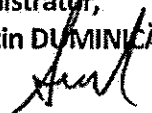
Stimate Domnule Secretar de Stat,

Urmare a examinării demersului Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr. 07/3-37 din 22.03.2023, prin care se solicită avizarea proiectului de hotărâre **cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative** (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale), (număr unic 199/MEn/2023), autor Ministerul Energiei,

se propune revizuirea și armonizarea capitolelor cu privire la modul de Organizare a procesului de autorizare, implementare și monitorizare a proiectelor CE și IR (art. 31⁷), cu prevederile Legii organice nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Alte propuneri și observații nu sunt.

Cu considerație,

Administrator,
Liviu Valentin DUMINICĂ

Guvernul Republicii Moldova

Agencia Proprietății Publice

MD-2012, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale 1
Tel: (00373 22) 234-350
e-mail: office@app.gov.md

Nr.05-03-2108 din 31.03.2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
secretariat@midr.gov.md

copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Urmare demersului Cancelariei de Stat nr. 18-69-2975 din 21 martie 2023, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale)* (număr unic 199/MEn/2023) și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor.

Totodată, conform prevederilor art. 42 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării. Astfel, considerăm oportun denumirea proiectului să fie expusă după cum urmează: “proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative* sau proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (aspecte privind domeniul energetic)*”.

Cu referire la art. I din proiect, se propune modificarea denumirii hotărârii Guvernului menționată la pct. 6, articolul 7¹ alineat (3) și articolul 7³ alineat (3), după cum urmează: “Hotărârea Guvernului nr.1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice”.

Concomitent, reieșind din faptul că proiectul a fost expedit spre avizare și societăților pe acțiuni din domeniul energetic în care statul deține cotă-parte din capitalul social, susținem propunerile acestora și solicităm să se țină cont de ele la definitivarea proiectului.

Digitally signed by Musteață Alexandru
Date: 2023.03.31 13:59:42 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director general

Alexandru MUSTEAȚĂ

Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Agenția pentru
Supraveghere Tehnică

„30 „ 03. 2023, nr. 1287/23
la nr. 18-69-2975 din 21. 03. 2023

Dlui Victor PARLICOV
Ministru al Ministerului Energiei

MD-2033, Casa Guvernului, mun. Chișinău
e-mail: secretariat@energie.gov.md

Pentru informare Dlui Roman CAZAN

Secretar general adjunct al Guvernului
Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

MD-2033, Casa Guvernului, mun. Chișinău
e-mail: mail:cancelaria@gov.md

Stimate Domnule Ministru,

Prin prezenta, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, (Agenția) urmare a scrisorii Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, nr.18-69-2975 din 21.03.2023, înregistrată la Agenție, nr.3058 din 21.03.2023, cu referire la avizarea/expertiză a proiectului de hotărâre, cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică; Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale) (nr. unic 199/ME/2023), Vă comunică următoarele.

Agencia a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, prin prisma competențelor strict delimitate în HG nr.1088 din 18.12.2017 *cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică*, și în urma examinării proiectului prenotat, propunerii/obiectii nu are.

Cu respect,

Director interimar

Digitally signed by Zaporozjan Mihail
Date: 2023.03.30 12:17:09 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mihail ZAPOROJAN

Societatea pe Acțiuni „CET-Nord” în proces de reorganizare

Republica Moldova, 3100, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 168

tel. (+373-231) 53-359, 88-359,

E-mail: office@cet-nord.md, www.cet-nord.md

IDNO 1002602003945, Capitalul social :117 074 300 lei

IBAN:MD39VI022510100000013MDL

BC „Victoriabank” SA filiala 1 Bălți,

BIC VICBMD2X740

Nr. 100-08/0457 din 28.03.2023

Ministerul Energiei

Agenția Proprietății Publice

Referitor: aviz la proiectului de hotărâre pentru modificarea unor acte normative

Urmare a examinării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale) (număr unic 199/MEn/2023) Vă comunicăm despre susținerea proiectului înaintat spre avizare, fără careva obiecții sau propuneri.

**Director General interimar
al întreprinderii**

Digitally signed by Brînza Marian
Date: 2023.03.28 12:19:50 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Marian BRÎNZA

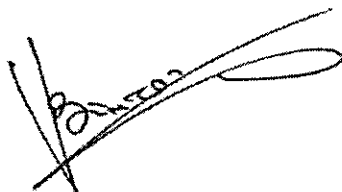
nr. 1130 din 29.03.2023
la nr. 07/3-37 din 22.03.2023

Ministerul Energiei

Copie: Agenția Proprietăți Publice

Cu referire la demersul Ministerului Energiei nr.07/3-37 din 22.03.2023, privind avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 199/MEn/2023), S.A. „Energocom” susține transpunerea Regulamentelor UE din domeniul energetic în cadrul legislativ al Republicii Moldova și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor și a propunerilor asupra proiectelor vizate.

Director General interimar

Victor BÎNZARI

MOLDOVATRANGAZ

SRL „Moldovatrangaz”
Adresa juridică: 5200 R. Moldova,
or. Drochia, c/p 24
tel: (+373) 252 65244; fax: 65248
BC „Moldindconbank” SA, sucursala „Stabil”
IBAN: MD50ML000000022515002332
BC „Victoriabank” SA, filiala nr.31 Drochia
IBAN: MD95VI022513100000003MDL
TVA 5200032 / IDNO: 1003607010109
Sediul: mun. Chișinău, str. Vadul lui Vodă 155
e-mail: office@moldovatrangaz.md
www.moldovatrangaz.md

ООО «Молдоватрансгаз»
Юридический адрес: 5200 Р. Молдова,
г. Дрокия, а/я 24
тел: (+373) 252 65244; факс: 65248
КБ «Молдиндконбанк» АО, филиал «Стабил»
IBAN: MD50ML000000022515002332
КБ «Викториябанк» АО, филиал 31 Дрокия
IBAN: MD95VI022513100000003MDL
НДС 5200032 / ф/к: 1003607010109
Ц.О.: мун. Кишинэу, ул. Вадул-луй-Водэ 155
e-mail: office@moldovatrangaz.md
www.moldovatrangaz.md

Nr. 14-462 din 04.04. 2023
La nr. 07/3-37 din 22.03.2023

Ministerul Energiei
(MD-2012, mun. Chișinău,
str. Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1
e-mail: secretariat@energie.gov.md)

Prin prezenta, în contextul interpelării Ministerului Energiei nr. 07/3-37 din 22.03.2023, SRL „Moldovatrangaz” comunică că a examinat în limita competenței proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*Legea nr. 174/2017 „Cu privire la energetică”, Legea nr. 139/2018 „Cu privire la eficiența energetică”, Legea nr. 10/2016 „Cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile”, Legea nr. 107/2016 „Cu privire la energia electrică”, Legea nr. 108/2016 „Cu privire la gazele naturale”*) cu numărul unic 199/MEn/2023.

Urmare a examinării, SRL „Moldovatrangaz” comunică susținerea proiectului pentru modificarea actelor normative vizate.

Director

Iurie DOLGHIER

Ex.: Untila Doina
Tel.: 022 (300) 516

Societatea pe Acțiuni
„REȚELELE ELECTRICE DE DISTRIBUȚIE NORD”

MD 3100, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 180
„A” tel: +373 231 53100, fax: +373 231 53118
email: anticamera@rednord.md; www.rednord.md
IDNO 1003602006563 Cod TVA 1200555

Nr. 112-04/613 din 04 04 2023

Dlui Constantin BOROSAN,
Secretar de Stat,
Ministerul energiei,
mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1,
MD-2012

Stimate Domnule Borosan,

Cu referire la scrisoarea Nr.07/3-37 din 22.03.2023, privind avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, S.A. „RED-Nord” înaintează propunerea de a include o serie de modificări la art.39 din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, dispoziții legale care reglementează contorizarea netă a energiei electrice din surse regenerabile.

Atragem atenția asupra faptului că legiuitorul, nu a stabilit în mod expres și explicit, în art.39 din Legea menționată, drepturile și obligațiile ce revin operatorului sistemului de distribuție sau furnizorului, în procesul de livrare a energiei electrice în rețea de către consumatorul final, deținător al unei centrale electrice, care produce energie electrică din surse regenerabile.

În această situație, S.A. „FEE-Nord”, care este principalul furnizor al energiei electrice în zona de distribuție a Societății, interpretează eronat și abuziv prevederile art.39 alin.(4) lit.a) și b) din Legea nr.10/26.02.2016, prin care este reglementat modul de efectuare a calculului energiei electrice distribuite de către S.A. „RED-Nord”, prin aplicarea mecanismului de contorizare netă.

În scopul evitării situațiilor litigioase, S.A. „RED-Nord” propune includerea expresă în art.39 din Legea nr.10/26.02.2016, a drepturilor și obligațiilor operatorului sistemului de distribuție și a drepturilor și obligațiilor furnizorului, având în vedere faptul că, în conformitate cu prevederile pct.6. din Regulile pieței energiei electrice „OSD achiziționează pe piața energiei electrice doar energia electrică necesară acoperirii consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice pe care le operează”.

Referitor la metoda de calcul prin aplicarea mecanismului contorizare netă propunem:

- evidența fizică în bilanțul lunar/anual de energie electrică, prin includerea energiei electrice total consumată, cod 1.8.0.;
- evidența fizică în bilanțul lunar/anual de energie electrică prin includerea energiei electrice total produsă și livrată în rețeaua electrică de distribuție, cod 2.8.0.;
- excluderea din bilanțul lunar a surplusului/deficitului de energie electrică produsă/consumată la locurile de consum la care se aplică mecanismul de contorizare netă, fiind realizată evidența internă (bilanț intern separat) de achitare a Furnizorilor cu consumatorii finali cu contorizare netă;

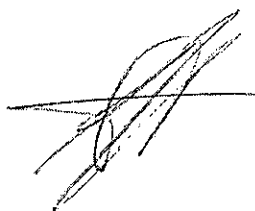
- includerea răspunderii consumatorul final, deținător al unei centrale electrice care produce energie electrică din surse regenerabile, în cazul formării dezechilibrelor lunare/anuale.

Insistăm ca măsurarea energiei electrice să fie realizată cu contoare inteligente (care reflectă cu acuratețe consumul real de energie și care furnizează informații despre timpul efectiv de utilizare) sau cu echipamente cu citire la distanță, având sistemele de comunicație compatibile cu cele ale operatorului sistemului de distribuție, la rețelele căruia este racordată centrala electrică.

A considera perioada de calcul pentru valorile determinate la producere / livrare de energie electrică, intervalul de timp cuprins între prima zi a lunii, cu începere de la ora 00:00 (ora locală) și ultima zi a lunii de referință, la ora 24:00 (ora locală). Toate echipamentele de măsurare a energiei electrice pe interval vor avea obligatoriu funcții de memorizare la prima zi a lunii, cu începere de la 00:00.

Cu respect,

Director general interimar

Romeo LOPOTENCU

Ex. V. Pînzari
Tel. 0231 53 130
e-mail: Veaceslav.Pinzari@rednord.md

Capital social 245379280MDL; IBAN MD70VI222400001171264MDL
BC „Victoriabank” SA fil. nr. 1 mun. Bălți; Codul băncii VICBMD2X740

Guvernul Republicii Moldova
Agenția Proprietății Publice
„TERMoeLECTRICA” S.A.
MD-2024, mun. Chișinău, str. Tudor Vladimirescu, 6
Tel.: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticomera@termoelectrica.md
Cod fiscal: 1003600026295, Cod TVA: 0400008
Cod IBAN: MD63ML00000002251328842
B.C. „Moldindconbank” S.A., sucursala „Burebista”
Capitalul social: 554051660 lei

TERMoeLECTRICA S.A.

Правительство Республики Молдова
Агентство Публичной Собственности
„TERMoeLECTRICA” A.O.
MD-2024, mun. Кишинев, ул. Тудор Владимиреску, 6
Тел.: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticomera@termoelectrica.md
Фискальный код: 1003600026295, НДС: 0400008
Код IBAN: MD63ML00000002251328842
B.C. „Moldindconbank” A.O., отделения „Burebista”
Уставный капитал: 554051660 лей

Nr. 79/481 din 28.03.2023
La nr. 05-05-1817 din 21.03.2023
La nr. 07/3-37 din 22.03.2023

Agenția Proprietății Publice
e-mail: corespondenta@app.gov.md
mihaela.paierale@app.gov.md
Ministerul energiei
al Republicii Moldova
e-mail: secretariat@energie.gov.md
nicolae.magdil@energie.gov.md

Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. informează că a examinat proiectul Hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale)* (număr unic 199/Men/2023) și propune următoarele modificări la proiectul prezentat:

1. La art. I:

1) p. 6, art. nou 7¹, alin. (3) și art. nou 7³, alin. (3) de a modifica denumirea Hotărârii Guvernului nr.1277/2018 *cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice;*

2) p. 9, art. nou 31¹, alin. (5) nu este clar cine face parte din „Grupul responsabil al Comunității Energetice”, precum și care sunt competențele acestuia;

3) p. 9, art. nou 31¹, alin. (11) după sintagma „cu privire” de a completa cu prepoziția „la”;

4) p. 9, art. nou 31⁵, alin. (8), litera a) nu este clar ce înseamnă sintagma „tarifele de rețea”;

2. La Art. II:

1) Preambulul va avea următorul cuprins:

„Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 476), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:”

2) de a completa cu p. 1 care va avea următorul cuprins:

„1. În tot cuprinsul legii cuvintele „Planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice”, la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „Planul național integrat privind energia și clima”, la forma gramaticală corespunzătoare.”

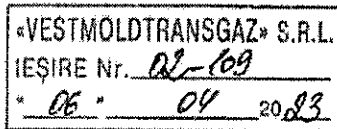
Considerăm că modificarea respectivă este necesară reieșind din faptul schimbării denumirii Planului respectiv.

Director General al întreprinderii (înterimar)

Vasile LEU

Ex. Gherșun Natalia
022 436 472

VESTMOLDTRANSGAZ S.R.L.
IDNO 1014600024244
MD-2088, Republica Moldova mun. Chişinău
Şoseaua Balcani, nr.7/E
IBAN: MD42AG000000022512333387
IBAN: MD07RN00000000225140151
TVA: 0508288 din 01.11.2018
tel: +373 22 66 72 91, fax: +373 22 29 10 40
e-mail: office@vmtg.md
web: www.vmtg.md

Către: MINISTERUL ENERGIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
În atenția: Domnului Constantin BOROSAN, Secretar de Stat

Stimate Domnule Secretar de Stat,

Urmare a examinării demersului Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr. 07/3-37 din 22.03.2023, prin care se solicită avizarea proiectului de hotărâre **cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative** (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale), (număr unic 199/MEEn/2023), autor Ministerul Energiei,

se propune revizuirea și armonizarea capitolelor cu privire la modul de Organizare a procesului de autorizare, implementare și monitorizare a proiectelor CE și IR (art. 31⁷), cu prevederile Legii organice nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Alte propuneri și observații nu sunt.

Cu considerație,

Administrator,
Liviu Valentin DUMINICĂ

MD-2068, Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel. +37322499444, fax +37322311001
e-mail: office@aee.md, www.aee.md

MD-2068, Chisinau, 1 Alecu Russo st.
Tel. +37322499444, fax +37322311001
e-mail: office@aee.md, www.aee.md

Nr. 25-124 din 06.04. 2023

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

Prin prezenta, Agenția pentru Eficiență Energetică, în calitate de autoritate administrativă în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, cu referință la solicitarea Dvs. cu nr. 07/3-37 din 22.03.2023, a examinat *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică; Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale), (număr unic 199/MEn/2023)* și în limita competențelor funcționale vă comunică lipsa de obiecții și/sau propuneri.

Director

Ion MUNTEAN

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 06-01/ 1518 din 31.03.2023
La nr. 18-69-2975 din 21.03.2023

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md
nicolae.magdil@energie.gov.md

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (număr unic 199/MED/2023), remis spre avizare de către Ministerul Energiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agenția) intervine cu următoarele obiecții și propuneri.

1. Se propune a se unifica conținutul normelor legale din legile sectoriale cu prevederile art. 411 alin. (1) - (1¹) din Codul Contravențional al Republicii Moldova, după cum urmează.

1.1. La art. 8 alineat (1) lit. n) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, fraza „constată contravenții în domeniul energiei electrice și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor de substituit cu expresia „constată și examinează contravenții în domeniul energiei electrice în modul și cazurile prevăzute în prezenta lege și Codul Contravențional.”

Argumentare: Prin Legea nr. 102 din 14.04.2022 (în vigoare 20.04.2022), a fost modificat art. 411 din Codul contravențional și ANRE nu numai constată contravențiile atribuite în competența sa, dar și le examinează, cu aplicarea sancțiunilor contravenționale, fără să le depună în instanța de judecată.

Prin modificarea propusă, art. 8 alineat (1) lit. n) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, va fi adus în concordanță cu normele Codului contravențional.

1.2. Art. 8 alineat (1) lit. n) din Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale, fraza „constată contravenții în domeniul gazelor naturale și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor, în modul și cazurile stabilite în prezenta lege și în Codul contravențional”. de substituit cu expresia „constată și examinează contravenții în domeniul gazelor naturale în modul și cazurile prevăzute în prezenta lege și Codul Contravențional”.

Argumentele cu privire la necesitatea și oportunitatea operării modificării propuse, sunt expuse supra, la pct. 1.1.

1.3. Art. 13 alineat (1) lit. h) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, fraza „constată contravenții în sectoarele energiei și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor” de substituit cu expresia „constată și examinează contravenții în sectoarele energiei în modul și cazurile prevăzute în prezenta lege și Codul Contravențional”.

Argumentele cu privire la necesitatea și oportunitatea operării modificării propuse, sunt expuse supra, la pct. 1.1.

2. Art. 31⁴ din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, se propune ca în denumirea articolului, dar și pe parcursul proiectului, după cuvântul „ansamblul” de completat cu cuvântul „sistemului”.

Argumentare: Analiza cost-beneficiu se realizează pe ansamblul sistemului energetic (energy system wide cost benefit analyses)

3. La alin. (1) art. 31⁴ din Legea nr. 174/2017 după cuvântul „Agenția” de completat cu sintagma „care cooperează în cadrul Comitetului de reglementare al Comunității Energetice”.

Argumentare: Propunerea de completare este în conformitate cu art. 11 din Regulamentul nr. 347/2013 adaptat prin Decizia 2021/11/MC-Enc.

4. Art. 31⁵ alin. (4) din Legea nr. 174/2017, după fraza „decide prin coordonare cu autoritățile de reglementare implicate cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor investiției” de completat cu sintagma „pe care va trebui să le suporte fiecare operator de sistem pentru proiectul respectiv”.

5. La alin. (7) art. 31⁵ din Legea nr. 174/2017 de exclus prima frază.

Argumentare: Regulamentul nr. 347/2013 nu prevede obligația ANRE de a aproba „principiile de alocare transfrontaliere, coordonate cu autoritățile de reglementare implicate”, dar mai cu seamă Decizia cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor, stabilită la art. 34⁵ alin. (3) din Proiect.

6. La alin. (9) art. 31⁵ din Legea nr. 174/2017, fraza „costurilor unui operator de sistem eficient” de substituit cu sintagma „principiului eficienței economice”.

Argumentare: De precizat sensul sintagmei „operator de sistem eficient și comparabil din punct de vedere structural”.

Propuneri de modificare a Legilor nr. 107 și nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică și cu privire la gazele naturale.

7. La art. 7 alin. (1) din Legea nr. 107/2016 de completat cu o nouă literă, cu următorul cuprins:

„t) adoptă decizii coordonate cu autoritățile de reglementare ale țărilor părți ale Comunității Energetice vizate cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor de investiții pe care urmează să le suporte fiecare operator de sistem în proiecte de infrastructura transfrontalieră.”

8. La art. 7 alin. (1) din Legea nr. 108/2016 de completat cu o nouă literă, cu următorul cuprins:

„r¹) adoptă decizii coordonate cu autoritățile de reglementare ale țărilor părți ale Comunității Energetice vizate cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor de investiții în infrastructura de gaze naturale”.

Argumentare: Se propune de stabilit expres și în legislația sectorială, obligația ANRE de aprobare a deciziilor privind alocarea transfrontalieră a costurilor pentru investițiile în infrastructură.

Veaceslav UNTILA
Director general

str. Alecu Russo 1, bloc A1, of. 163, MD-2068, Chișinău
tel. +373-22-49-67-90, fax +373-22-49-67-90
E-mail: mepiu@mepiu.md, Pagina web: www.mepiu.md

1, Alecu Russo str., block A1, of. 163, Chisinau, MD-2068
tel. +373-22-49-67-90, fax +373-22-49-67-90
E-mail: mepiu@mepiu.md, Web page: www.mepiu.md

Nr. 03/1-150 din 11.04 2023

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

Urmare examinării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale), număr unic 199/MEn/2023, Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei (UCIPE/Unitate) comunică susținerea proiectului cu operarea unor propuneri de completare.

În contextul implementării Legii nr.120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești, UCIPE a identificat în conținutul textului actului normativ - lipsa a două sate (s. Lipoveni și s. Topala, r-nul Cimișlia) care conform studiului de fezabilitate și schiței de proiect, conțin bunuri imobile care formează obiecte de expropriere, iar în art. 4 lit. a) din Lege nu se regăsesc.

Având în vedere cele relatate mai sus, solicităm respectuos includerea a în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, a Legii nr.120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești.

Astfel, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative se propune a fi completat cu Art. VI, care va avea următorul conținut:

"Legea nr.120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 158 art. 278), se modifică după cum urmează:

1. La Articolul 4, litera a) va avea următorul cuprins:

"a) bunurile imobile proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, aferente proiectului menționat și situate în extravilanul și/sau intravilanul următoarelor localități: or. Vulcănești, satele Dezghingea, Congazcicul de Sus, Chirsova, Congaz, Svetlâi (UTA Găgăuzia), satele Borceag, Iujnoe, Burlăceni (raionul Cahul), satele Albota de Sus, Albota de Jos, Balabanu, Novosiolovca, Aluatu, Salcia, Musaitu, Vinogradovca (raionul Taraclia), satul Borogani (raionul Leova), or. Cimișlia, satele Ivanovca Nouă, Gura Galbenei, Gradiște, Valea Perjei, Ecaterinovca, Javgur, Cenac, Lipoveni, Topala (raionul Cimișlia), satele Buțeni și Fârlădeni

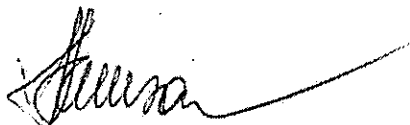
(raionul Hâncești), satele Zâmbreni, Costești, Hansca, Molești (raionul Ialoveni) și comuna Băcioi (municipiul Chișinău)”. ”

Totodată, se solicită ajustarea Notei informative la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, cu integrarea următorului conținut:

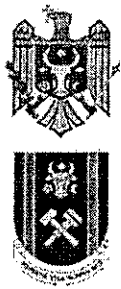
„Legea nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești a fost adoptată în vederea implementării Proiectului de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România Faza I, Proiectul fiind prevăzut de Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin HG nr. 102/2013. Lucrările de construcție a LEA 400 kV pe direcția Vulcănești – Chișinău și a stației electrice de tip Back-to-Back sunt parte a Proiectului de Interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I și vor fi realizate în perioada 2021-2024. Astfel, având în vedere că la etapa de promovare/avizare a proiectului de Lege printr-o eroare tehnică nu au fost incluse 2 sate (s. Lipoveni și s. Topala, r-nul Cimișlia), dar care conform studiului de fezabilitate și schiței de proiect fac obiect exproprierii, de altfel pentru aceste sate a fost efectuată Cercetarea prealabilă, consultări publice, obținute certificate de urbanism, avizele privind coordonarea schiței de proiect și înființate Comitete de monitorizare a impactului social, includerea acestora este una imperioasă și de interes național”.

Cu respect,

Director

Aurelia SAMSON

Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Agenția pentru
Supraveghere Tehnică

„30 „ 03. 2023, nr. 1287/23
la nr.18-69-2975 din 21. 03. 2023

Dlui Victor PARLICOV
Ministru al Ministerului Energiei

MD-2033, Casa Guvernului, mun. Chișinău
e-mail: secretariat@energie.gov.md

Pentru informare Dlui Roman CAZAN
Secretar general adjunct al Guvernului
Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

MD-2033, Casa Guvernului, mun. Chișinău
e-mail: mail:cancelaria@gov.md

Stimate Domnule Ministru,

Prin prezenta, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, (Agenția) urmare a scrisorii Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, nr.18-69-2975 din 21.03.2023, înregistrată la Agenție, nr.3058 din 21.03.2023, cu referire la avizarea/expertiză a proiectului de hotărâre, cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică; Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale) (nr. unic 199/ME/2023), Vă comunică următoarele.

Agenția a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, prin prisma competențelor strict delimitate în HG nr.1088 din 18.12.2017 *cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică*, și în urma examinării proiectului prenotat, propunerii/obiecției nu are.

Cu respect,

Director interimar

Digitally signed by Zaporojan Mihail
Date: 2023.03.30 12:17:09 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mihail ZAPOROJAN

Societatea pe Acțiuni „CET-Nord” în proces de reorganizare

Republica Moldova, 3100, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 168

tel. (+373-231) 53-359, 88-359,

E-mail: office@cet-nord.md, www.cet-nord.md

IDNO 1002602003945, Capitalul social :117 074 300 lei

IBAN:MD39VI022510100000013MDL

BC „Victoriabank” SA filiala 1 Bălți,

BIC VICBMD2X740

Nr. 100-08/0457 din 28.03.2023

Ministerul Energiei

Agenția Proprietății Publice

Referitor: aviz la proiectului de hotărâre pentru modificarea unor acte normative

Urmare a examinării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale) (număr unic 199/MEn/2023) Vă comunicăm despre susținerea proiectului înaintat spre avizare, fără careva obiecții sau propuneri.

**Director General interimar
al întreprinderii**

Digitally signed by Brînza Marian
Date: 2023.03.28 12:19:50 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Marian BRÎNZA

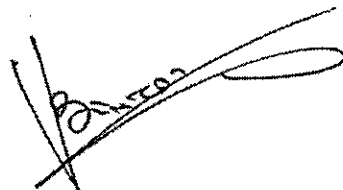
nr. 1130 din 29.03.2023
la nr. 07/3-37 din 22.03.2023

Ministerul Energiei

Copie: Agenția Proprietăți Publice

Cu referire la demersul Ministerului Energiei nr.07/3-37 din 22.03.2023, privind avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 199/MEn/2023), S.A. „Energocom” susține transpunerea Regulamentelor UE din domeniul energetic în cadrul legislativ al Republicii Moldova și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor și a propunerilor asupra proiectelor vizate.

Director General interimar

Victor BÎNZARI

Guvernul Republicii Moldova

Agencia Proprietății Publice

MD-2012, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale I
Tel: (00373 22) 234-350
e-mail: office@app.gov.md

Nr.05-03-2108 din 31.03.2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
secretariat@midr.gov.md

copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Urmare demersului Cancelariei de Stat nr. 18-69-2975 din 21 martie 2023, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale)* (număr unic 199/MEn/2023) și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor.

Totodată, conform prevederilor art. 42 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării. Astfel, considerăm oportun denumirea proiectului să fie expusă după cum urmează: “proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative sau proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (aspecte privind domeniul energetic)*”.

Cu referire la art. I din proiect, se propune modificarea denumirii hotărârii Guvernului menționată la pct. 6, articolul 7¹ alineat (3) și articolul 7³ alineat (3), după cum urmează: “Hotărârea Guvernului nr.1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice”.

Concomitent, reieșind din faptul că proiectul a fost expediat spre avizare și societăților pe acțiuni din domeniul energetic în care statul deține cotă-parte din capitalul social, susținem propunerile acestora și solicităm să se țină cont de ele la definitivarea proiectului.

Digitally signed by Musteață Alexandru
Date: 2023.03.31 13:59:42 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director general

Alexandru MUSTEAȚĂ

MINISTERUL ENERGIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA
ÎNTRERINDERE DE STAT
"MOLDELECTRICA"

МИНИСТЕРСТВО ЭНЕРГЕТИКИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ
"MOLDELECTRICA"

MD-2012, m. Chișinău, str. V. Alecsandri, 78
E-mail: cancelar@moldelectrica.md
Tel. (0-37322) 22-22-70; Fax 25-31-42.
IDNO 1002600004580, BC MOLDINDCONBANK SA..
IBAN MD37ML000000022515094716

МД-2012, м. Кишинэу, ул. В. Александри, 78
E-mail: cancelar@moldelectrica.md
Тел. (0-37322) 22-22-70; Факс 25-31-42.
IDNO 1002600004580, КБ MOLDINDCONBANK АО,
IBAN MD37ML000000022515094716

5.06.2023 nr. 46-44/1184
La nr. 07/3-501 din 24.05.2023

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

Cu privire la modificarea unor acte normative

Ca răspuns la scrisoarea Dvs. 07/3-501 din 24.05.2023, Vă transmitem comentariile, obiecțiile și propunerile Î.S. "Moldelectrica" la proiectul Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică.

- 1) În Articolul 3, la noțiunea "*proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice*" există o referință la Anexă.

Trebuie de menționat că Anexa I din Regulamentul TEN-E prevede coridoare de interes la nivelul UE. Anexa propusă la lege nu descrie aceste coridoare. Anexa propusă la lege transpune Anexa II din regulamentul TEN-E, care descrie categoriile de proiecte de infrastructură. Considerăm oportun de a revizui referința la Anexă.

- 2) La Anexa "*Categoriile de infrastructuri energetice*" se propun următoarele modificări:

- a. În Pct. 1. (2), sintagma "*menționată la litera a)*" se propune de a fi înlocuită cu sintagma "*menționată la subpunctul 1)*".
- b. În Pct. 1. (3), sintagma "*direct la linii electrice de transport de înaltă tensiune și la linii electrice de distribuție*" se propune de a fi înlocuită cu sintagma "*direct la linii electrice de înaltă tensiune, de transport sau distribuție,*".

Corectarea în cauză este necesară pentru evitarea interpretărilor eronate, ținând cont de lipsa unei definiții corespunzătoare în cadrul de reglementare național, care ar diferenția elementele de rețea ca fiind de transport sau distribuție în baza tensiunii de funcționare ale acestora. În prezent Î.S. "Moldelectrica" în calitate de Operator al Sistemului de Transport, gestionează elementele de rețea 35-400 kV, iar Operatorii Sistemelor de Distribuție – 0.4-110 kV.

- c. În Pct. 1. (4), sintagma "*menționată la literele a) și b)*" se propune de a fi înlocuită cu sintagma "*menționată la subpunctele 1), 2) și 3)*".

Referința la subpct. (3) este necesară conform Regulamentului TEN-E care face referință și la punctul 3) – "any equipment or installation essential for the systems referred to in points (a), (b) and (c) to operate safely, securely and efficiently, including protection, monitoring and control systems at all voltage levels and substations;"

Director general interimar

Sergiu APARATU

Ex: Ciobirca O.
tel: /022/ 253-548
Cazacu I.
tel: /022/ 253-172

MD-2068, Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel. +37322499444, fax +37322311001
e-mail: office@ae.md, www.aee.md

MD-2068, Chisinau, 1 Alecu Russo st.
Tel. +37322499444, fax +37322311001
e-mail: office@ae.md, www.aee.md

Nr. 25-124 din 06.04. 2023

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

Prin prezenta, Agenția pentru Eficiență Energetică, în calitate de autoritate administrativă în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, cu referință la solicitarea Dvs. cu nr. 07/3-37 din 22.03.2023, a examinat *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică; Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale), (număr unic 199/MEn/2023)* și în limita competențelor funcționale vă comunică lipsa de obiecții și/sau propuneri.

Director

Ion MUNTEAN

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 06-01/ 1518 din 3.03.2023
La nr. 18-69-2975 din 21.03.2023

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md
nicolae.magdil@energie.gov.md

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (**număr unic 199/MED/2023**), remis spre avizare de către Ministerul Energiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agenția) intervine cu următoarele obiecții și propuneri.

1. Se propune a se unifica conținutul normelor legale din legile sectoriale cu prevederile art. 411 alin. (1) - (1¹) din Codul Contravențional al Republicii Moldova, după cum urmează.

1.1. La art. 8 alineat (1) lit. n) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, fraza „constată contravenții în domeniul energiei electrice și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor de substituit cu expresia „constată și examinează contravenții în domeniul energiei electrice în modul și cazurile prevăzute în prezenta lege și Codul Contravențional.””

Argumentare: Prin Legea nr. 102 din 14.04.2022 (în vigoare 20.04.2022), a fost modificat art. 411 din Codul contravențional și ANRE nu numai constată contravențiile atribuite în competența sa, dar și le examinează, cu aplicarea sancțiunilor contravenționale, fără să le depună în instanța de judecată.

Prin modificarea propusă, art. 8 alineat (1) lit. n) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, va fi adus în concordanță cu normele Codului contravențional.

1.2. Art. 8 alineat (1) lit. n) din Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale, fraza „constată contravenții în domeniul gazelor naturale și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor, în modul și cazurile stabilite în prezenta lege și în Codul contravențional”, de substituit cu expresia „constată și examinează contravenții în domeniul gazelor naturale în modul și cazurile prevăzute în prezenta lege și Codul Contravențional”.

Argumentele cu privire la necesitatea și oportunitatea operării modificării propuse, sunt expuse supra, la pct. 1.1.

1.3. Art. 13 alineat (1) lit. h) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, fraza „constată contravenții în sectoarele energiei și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor” de substituit cu expresia „constată și examinează contravenții în sectoarele energiei în modul și cazurile prevăzute în prezenta lege și Codul Contravențional”.

Argumentele cu privire la necesitatea și oportunitatea operării modificării propuse, sunt expuse supra, la pct. 1.1.

2. Art. 31⁴ din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, se propune ca în denumirea articolului, dar și pe parcursul proiectului, după cuvântul „ansamblul” de completat cu cuvântul „sistemului”.

Argumentare: Analiza cost-beneficiu se realizează pe ansamblul sistemului energetic (energy system wide cost benefit analyses)

3. La alin. (1) art. 31⁴ din Legea nr. 174/2017 după cuvântul „Agenția” de completat cu sintagma „care cooperează în cadrul Comitetului de reglementare al Comunității Energetice”.

Argumentare: Propunerea de completare este în conformitate cu art. 11 din Regulamentul nr. 347/2013 adaptat prin Decizia 2021/11/MC-Enc.

4. Art. 31⁵ alin. (4) din Legea nr. 174/2017, după fraza „decide prin coordonare cu autoritățile de reglementare implicate cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor investiției” de completat cu sintagma „pe care va trebui să le suporte fiecare operator de sistem pentru proiectul respectiv”.

5. La alin. (7) art. 31⁵ din Legea nr. 174/2017 de exclus prima frază.

Argumentare: Regulamentul nr. 347/2013 nu prevede obligația ANRE de a aproba „principiile de alocare transfrontaliere, coordonate cu autoritățile de reglementare implicate”, dar mai cu seamă Decizia cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor, stabilită la art. 34⁵ alin. (3) din Proiect.

6. La alin. (9) art. 31⁵ din Legea nr. 174/2017, fraza „costurilor unui operator de sistem eficient” de substituit cu sintagma „principiului eficienței economice”.

Argumentare: De precizat sensul sintagmei „operator de sistem eficient și comparabil din punct de vedere structural”.

Propuneri de modificare a Legilor nr. 107 și nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică și cu privire la gazele naturale.

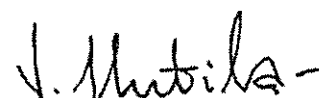
7. La art. 7 alin. (1) din Legea nr. 107/2016 de completat cu o nouă literă, cu următorul cuprins:

„t) adoptă decizii coordonate cu autoritățile de reglementare ale țărilor părți ale Comunității Energetice vizate cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor de investiții pe care urmează să le suporte fiecare operator de sistem în proiecte de infrastructura transfrontalieră.”.

8. La art. 7 alin. (1) din Legea nr. 108/2016 de completat cu o nouă literă, cu următorul cuprins:

„r¹) adoptă decizii coordonate cu autoritățile de reglementare ale țărilor părți ale Comunității Energetice vizate cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor de investiții în infrastructura de gaze naturale”.

Argumentare: Se propune de stabilit expres și în legislația sectorială, obligația ANRE de aprobare a deciziilor privind alocarea transfrontalieră a costurilor pentru investițiile în infrastructură.

Veaceslav UNTILA
Director general

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 08-03/1710 din 21.03.2023

La nr. 18-69-2975 din 21.03.2023

Ministerul Energiei

secretariat@energie.gov.md

În contextul consultării proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative, expediat prin scrisoarea nr. 18-69-2975 din 21.03.2023, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) intervine cu un set suplimentar de propuneri, adițional celor expuse anterior în scrisoarea nr. 06-01/1319 din 31.03.2023.

Având în vedere tendințele de modernizare și digitalizare a serviciilor guvernamentale în Republica Moldova, necesitatea implementării prevederilor Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, Legii nr. 71/2007 cu privire la registre, cât și recomandările expuse de Agenția de Guvernare Electronică în scrisoarea cu nr. 3004-208 din 12.04.2023 (se anexează), considerăm oportun de a opera următoarele modificări în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică:

1. Completarea articolului 13 cu o nouă literă, cu următorul conținut:
 - j) creează și menține sisteme informaționale în domeniile sale de activitate și asigură funcționarea acestora, precum și protecția, securitatea și accesul limitat la datele deținute;
2. Completarea articolului 14, alin. (1), cu o nouă literă cu următorul conținut:
 - s) ține și gestionează, în conformitate cu prevederile Legii nr. 71-XVI din 22 martie 2007 cu privire la registre, registrele controalelor tehnice, autorizațiilor, actelor de corespundere, de verificare a cunoștințelor personalului electrotehnic, precum și registrul cererilor aferente activității de supraveghere energetică.
3. Articolului 14, alin. (1), lit. m), după cuvintele „laboratoarele electrotehnice” urmează a se completa cu următorul text: „și monitorizează activitatea acestora”.
4. Articolul 17 alin. (5) urmează a fi completat cu următoarea propoziție: „În cazul în care actul normativ de reglementare nu este înregistrat în termenul stabilit, acesta se consideră înregistrat tacit și urmează a fi inclus în Registrul actelor juridice cu atribuirea numărului de înregistrare corespunzător”.

Veaceslav UNTILA
Director general

str. Alecu Russo 1, bloc A1, of. 163, MD-2068, Chișinău
tel. +373-22-49-67-90, fax +373-22-49-67-90
E-mail: mepiu@mepiu.md, Pagina web: www.mepiu.md

1, Alecu Russo str., block A1, of. 163, Chisinau, MD-2068
tel. +373-22-49-67-90, fax +373-22-49-67-90
E-mail: mepiu@mepiu.md, Web page: www.mepiu.md

Nr. 03/1-150 din 19.04 2023

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

Urmare examinării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale), număr unic 199/MEn/2023, Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei (UCIPE/Unitate) comunică susținerea proiectului cu operarea unor propuneri de completare.

În contextul implementării Legii nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești, UCIPE a identificat în conținutul textului actului normativ - lipsa a două sate (s. Lipoveni și s. Topala, r-nul Cimișlia) care conform studiului de fezabilitate și schiței de proiect, conțin bunuri imobile care formează obiecte de expropriere, iar în art. 4 lit. a) din Lege nu se regăsesc.

Având în vedere cele relatate mai sus, solicităm respectuos includerea a în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, a Legii nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești.

Astfel, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative se propune a fi completat cu Art. VI, care va avea următorul conținut:

”Legea nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 158 art. 278), se modifică după cum urmează:

1. La Articolul 4, litera a) va avea următorul cuprins:

”a) bunurile imobile proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, aferente proiectului menționat și situate în extravilanul și/sau intravilanul următoarelor localități: or. Vulcănești, satele Dezghingea, Congazcicul de Sus, Chirsova, Congaz, Svetlâi (UTA Găgăuzia), satele Borceag, Iujnoe, Burlăceni (raionul Cahul), satele Albota de Sus, Albota de Jos, Balabanu, Novosiolovca, Aluatu, Salcia, Musaitu, Vinogradovca (raionul Taraclia), satul Borogani (raionul Leova), or. Cimișlia, satele Ivanovca Nouă, Gura Galbenei, Gradiște, Valea Perjei, Ecaterinovca, Javgur, Cenac, Lipoveni, Topala (raionul Cimișlia), satele Buțeni și Fârlădeni

(raionul Hâncești), satele Zâmbreni, Costești, Hansca, Molești (raionul Ialoveni) și comuna Băcioi (municipiul Chișinău).”

Totodată, se solicită ajustarea Notei informative la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, cu integrarea următorului conținut:

„Legea nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești a fost adoptată în vederea implementării Proiectului de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România Faza I, Proiectul fiind prevăzut de Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin HG nr. 102/2013. Lucrările de construcție a LEA 400 kV pe direcția Vulcănești – Chișinău și a stației electrice de tip Back-to-Back sunt parte a Proiectului de Interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I și vor fi realizate în perioada 2021-2024. Astfel, având în vedere că la etapa de promovare/avizare a proiectului de Lege printr-o eroare tehnică nu au fost incluse 2 sate (s. Lipoveni și s. Topala, r-nul Cimișlia), dar care conform studiului de fezabilitate și schiței de proiect fac obiect expropriere, de altfel pentru aceste sate a fost efectuată Cercetarea prealabilă, consultări publice, obținute certificate de urbanism, avizele privind coordonarea schiței de proiect și înființate Comitete de monitorizare a impactului social, includerea acestora este una imperioasă și de interes național”.

Cu respect,

Director

Aurelia SAMSON

MOLDOVATRANGAZ

SRL „Moldovatrangaz”
Adresa juridică: 5200 R. Moldova,
or. Drochia, c/p 24
tel: (+373) 252 65244; fax: 65248
IBAN: MD95V1022513100900003MDL
BC „Victoriabank” SA filiala nr.31 Drochia
TVA 5200032 / IDNO: 1003607010109
Sediul: mun. Chișinău, str. Vadul lui Vodă 155
e-mail: office@moldovatrangaz.md
www.moldovatrangaz.md

„Moldovatrangaz” LLC
Legal address: Postal Code 5200
R. of Moldova, Drochia, P.O. BOX 24
tel. (+ 373) 252 65244; fax: 65248
IBAN: MD95V1022513100900003MDL
BC „Victoriabank” SA branch nr.31 Drochia
TVA 5200032 / IDNO: 1003607010109
Main office: 155 Vadul lui Voda str., mun. Chisinau,
e-mail: office@moldovatrangaz.md
www.moldovatrangaz.md

Nr. 24-46d din 01.06. 2023
la nr. 07/3-501 din 24.05.23

**Ministerul Energiei
al Republicii Moldova**

Prin prezenta, urmare adresării cu nr.07/3-501 din 24.05.23, „Moldovatrangaz” SRL a examinat repetat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale) și în limita competențelor, comunică lipsa de obiecții și propuneri aferente proiectului de document.

Cu respect,
Director

Iurie DOLGHIER

06.06.2023 nr. 504 - 03/17

La nr. 199/MEh/2023

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM), vă asigură de înalta sa considerație și, în temeiul prevederilor Legii 393-XIV din 13.05.1999 referitoare la reprezentarea intereselor agenților economici în relațiile cu autoritățile publice, comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor pe marginea Proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea instituirii mecanismului de guvernare energetică și a schimbărilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică) expediat spre consultare.

Ne exprimăm convingerea în faptul că relațiile de colaborare dintre instituțiile noastre se vor intensifica pentru dezvoltarea și îmbunătățirea mediului de afaceri.

PREȘEDINTE

Serghei HAREA

Ex. Svetlana Petruscu
Tel: 02222498

Certificat nr. 11150 ISO 9001

nr. 07-EC/2023 din 06 iunie 2023

AVIZ

asupra proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea instituirii mecanismului de guvernare energetică și a schimbărilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică) (număr unic 199/MEn/2023)

Adresat: Ministerului Energiei

Persoana de contact: Nicolae Magdîl, tel: (022) 250-685, e-mail: nicolae.magdil@energie.gov.md

Prezentată de: AO EcoContact

Persoane de contact: Anna Cazacu (anna.cazacu@ecocontact.md)

Data: 06 iunie 2023

Expedită prin e-mail și plasată pe site-ul <https://www.ecocontact.md/>

AO EcoContact a examinat proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea instituirii mecanismului de guvernare energetică și a schimbărilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică) și înaintează următoarele comentarii și recomandări și solicită luarea în considerație a acestora.

I. Comentarii per articol.

Recomandăm excluderea prevederii **pct. 4, lit. b), Art. I**, în forma propusă în proiectul de act normativ, deoarece aceasta contravine art. 66, lit. d) din Constituție care specifică expres că Parlamentul adoptă direcțiile principale ale politicii interne și externe, respectiv, autoritatea legislativă determină modul și direcția politicii interne și externe, în special, luând în considerație că sectorul energetic este unul strategic iar conlucrarea cu Comunitatea Energetică reprezintă un aspect cheie de politică externă. Mai mult ca atât, art. 96, alin. (1) din Constituție, Guvernul este autoritatea care asigură realizarea politicii interne și externe a statului și, respectiv nu deține competențe în acest sens.

La pct. 5, Art. I, literele a¹) și a²), recomandăm completarea acestor prevederi cu sintagma "în comun cu organul central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu", deoarece, elaborarea actelor normative și documentelor de politici pe domeniul climei ține de competența exclusivă a Ministerului Mediului. Această recomandare se va lua în considerație în tot textul documentului.

La pct. 5, alin. (2), Art. I, recomandăm completarea acestor prevederi cu sintagma "în comun cu organul central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu", deoarece, elaborarea actelor normative și documentelor de politici pe domeniul climei ține de competența exclusivă a Ministerului Mediului.

La pct. 6, Art. I, Capitolul II¹, Articolul 7², alin. (1), recomandăm utilizarea corectă a documentului de politică la care se face referire în proiectul de document "Strategiei de dezvoltare cu emisii reduce a Republicii Moldova până în anul 2030 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1470 din 30.12.2016". La fel, urmează a fi rectificate denumirea Strategiei în tot textul proiectului de document.

La pct. 6, Art. I, Capitolul II¹, Articolul 7², alin. (3), recomandăm definitivarea statutului Planul național integrat privind energia și clima (PNIEC) în corespundere cu Capitolul II Tipul și Structura documentelor de politici publice din Hotărârea Guvernului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, nr. 386 din 17.06.2020. Astfel, urmează a fi clarificat faptul dacă PNIEC este un document de politică publică sau este un document de planificare, luând în considerare perioada de implementare și monitorizare a acestuia.

La pct. 6, Art. I, Capitolul II¹, Articolul 7³, alin. (2) recomandăm specificarea căror date urmează să conțină raportul național și clarificarea sintagmei "raportare integrată", deoarece, această formulare creează incertitudine în ceea ce privește datele necesare ce urmează a fi incluse (ex: reprezintă aceasta numărul de surse de energie regenerabilă sau numărul de măsuri întreprinse sau cantitatea de energie procurată/obținută?).

La pct. 7, Art. I, Capitolul II¹, Articolul 10, alin. (1) modificarea de excludere a sintagmei "*și se desfășoară în mod public*" urmează a fi exclusă din proiectul de document, deoarece aceasta încalcă principiul transparenței a activității autorităților publice și de numire în funcție a demnitarilor de stat. Mai mult ca atât, această modificare contravine prevederilor art. 2 și 4 din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr. 199 din 16.07.2010 care stipulează expres că exercitarea funcției de demnitate publică se bazează pe principiile legalității, liberului consimțământ, transparenței, exemplului personal, responsabilității și al loialității. Mai mult ca atât, funcția de Director al Consiliului de Administrare al Agenției Naționale de Reglementare în Energetică reprezintă o funcție de demnitate publică și cad sub incidența Legii 199/2010.

La pct. 7, Art. I, Capitolul II¹, Articolul 10, alin. (2) și (4) recomandăm excluderea acestor modificări din proiectul de document deoarece, prin aceasta sunt înlăturate pârghii legale și corecte de verificare a activității a Directorilor Consiliului de administrație al Agenției Naționale de Reglementare în Energetică. Această modificare va crea situații de abuz în serviciu și neglijare a obligațiilor asumate.

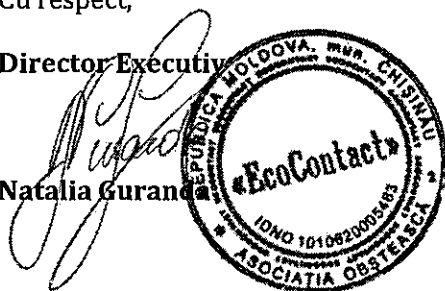
La pct. 13, Art. I, Capitolul II¹, alin. (6) recomandăm clarificarea statutului PNIEC, luând în considerație faptul că în proiectul de document este indicat că acesta se elaborează pentru o perioadă de 5 ani iar conform HG 386/2020, acesta se încadrează la categoria de Program ca document de politică publică.

La pct. 1, Art. III, recomandăm clarificarea statutului PNIEC, luând în considerație faptul că în proiectul de document este indicat că acesta se elaborează pentru o perioadă de 5 ani iar conform HG 386/2020, acesta se încadrează la categoria de Program ca document de politică publică. Această recomandare se va lua în considerație în tot textul documentului.

Cu respect,

Director Executiv

Natalia Gurand

Republic of Moldova, Chișinău, MD-2012, 134, Ștefan cel Mare și Sfânt Ave.
Phone: +373 22 820 026, email: office@egov.md, web: <http://www.egov.md>

Nr. 3007 – 87 din 06.06.2023
La nr. 07/3-501 din 24.05.2023

Ministerul Energiei

Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” (în continuare - AGE) a examinat *proiectul definitiv de hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea instituirii mecanismului de guvernanță energetică și a schimbărilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică (număr unic 199/MEn/2023), autor - Ministerul Energiei, prezentat pentru avizare repetată, și, comunicăm următoarele.*

Este necesar să precizăm că, la etapa primei avizări, din motive care nu ne pot fi imputate, AGE nu a fost inclusă în lista autorităților/instituțiilor avizatoare. Astfel, în limitele competențelor AGE, avizăm favorabil proiectul de lege, susținându-l în principiu.

Totodată, la întocmirea versiunii finale a proiectului de lege propunem să fie luate în considerare următoarele recomandări și obiecții:

În Art. I:

1. În **pct.6** (noul **art.7⁴ alin.(2)** din **Legea nr.174/2017 cu privire la energetică**) considerăm oportun de completat în final cu cuvintele „*cu respectarea prevederilor actelor normative în domeniul asigurării accesului la informațiile de interes public și în domeniul transparenței în procesul decizional*”.

2. În **pct.8** (lit.f¹) cu care se completează art.13 alin.(1) din legea în cauză salutăm propunerea abilitării ANRE cu competența de creare, în scopul exercitării atribuțiilor proprii de reglementare și monitorizare a activităților în sectoarele energeticii, a resurselor și sistemelor informaționale departamentale. Totodată, pentru corelarea cu prevederile art.7², coroborate cu art.7⁶ și 16 din **Legea nr.467/2003** cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, propunem ca litera respectivă, înaintea cuvântului „*crează*” să fie completată cu cuvântul „*documentează*”, iar în final să fie completată cu textul „*cu respectarea prevederilor actelor normative în domeniul resurselor și sistemelor informaționale de stat*”.

3. În scopul corelării cu cerințele art.16 alin.(2) din **Legea nr.467/2003** cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și ale art.6 alin.(3) din **Legea nr.142/2018** cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, propunem de completat **pct.8** cu un alineat nou, care să prevadă completarea art.13 alin.(1) cu lit.f²) din **Legea nr.174/2017** cu următorul cuprins:

„f²) asigură efectuarea schimbului de date între sistemele informaționale proprii și cele deținute de autoritățile/instituțiile publice cu atribuții în domeniile de competență ale Agenției sau în domenii conexe activității participanților la piețele reglementate, prin

intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), instituită de Guvern, în conformitate cu actele normative în domeniul schimbului de date și interoperabilității.”.

4. La definitivarea proiectului propunem să se examineze suplimentar **oportunitatea amendării și a art.13 alin.(2) din Legea nr.174/2017**, care, în redacția în vigoare, prevede că „solicitarea informației și a documentelor [...] *se prezintă în scris*, de către unul dintre directorii Consiliului de administrație, cu indicarea scopului respectiv”. În opinia noastră, norma respectivă este una depășită și ar trebui modernizată, deoarece nu ține cont de dispozițiile art.21 alin.(2) și art.40 alin.(1) din Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, care stabilește regimul juridic de *utilizare a semnăturii electronice și a documentului electronic* și prevede că semnătura electronică calificată are aceeași valoare juridică ca și semnătura olografă, iar documentul electronic semnat cu semnătură electronică calificată este asimilat, după efectele acestuia, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă.

5. În **pct.9** (lit.r) cu care se completează **art.14 alin.(1)** din legea în cauză) susținem propunerea abilitării ANRE cu competența de creare, în scopul exercitării atribuțiilor proprii în legătură cu supravegherea energetică de stat, a registrelor departamentale. În context, pentru corelarea cu prevederile art.7², coroborate cu art.7⁶ și 16 din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, propunem ca litera respectivă, înaintea cuvântului „*ține*” să fie completată cu cuvântul „*documentează*”.

Totodată, la această lit.r) este necesar de exclus cuvintele „*al autorizațiilor*”, deoarece ar contraveni prevederilor art.6 alin.(2²) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și actele normative subsecvente acesteia, în special Hotărârii Guvernului nr.551/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de ținere a Registrului actelor permise, care prevăd obligativitatea eliberării actelor permise prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise (SIA GEAP), precum și înregistrarea actelor permise în Registrul actelor permise, funcțiile de posesor ale căruia sunt exercitate de AGE.

6. Cu referire la **pct.12**:

1) Punctul respectiv prevede completarea Legii nr.174/2017 cu **art.31¹**, care la **alin.(2)** desemnează organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei în calitate de autoritate responsabilă pentru facilitarea și coordonarea eliberării actelor permise necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE, de proiectele IR. În acest context, considerăm oportun completarea **alin.(3)** al articolului respectiv, după cuvintele „*organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei*” cu cuvintele „*cu respectarea prevederilor Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător*”. Argumentăm această propunere prin faptul că legea menționată stabilește cadrul juridic de reglementare prin autorizare a activității de întreprinzător.

Ca o opțiune de alternativă ar fi, în opinia noastră, completarea acestui art.31¹, **după alin.(2)**, cu un alineat nou, care să prevadă că în exercitarea competențelor sale de facilitare și coordonare a eliberării actelor permise necesare pentru proiectarea,

construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE și de proiectele IR, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei se conduce de prevederile Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, în măsura în care acestea nu contravin prevederilor prezentei legi – în speță Legii nr.174/2017 cu privire la energetică.

2) În *art.31² alin.(3)* cuvintele „o notificare scrisă” considerăm oportun de substituit cu cuvintele „o notificare în formă de document electronic sau pe suport de hârtie”. Subsecvent, în alin.(5) al aceluiași articol cuvintele „comunică în scris” recomandăm de substituit cu cuvintele „comunică în formă de document electronic sau pe suport de hârtie”. Argumentăm această propunere prin prevederile art.33 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018, conform căruia „Comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație.”. Aceste norme sunt susținute și de art.34 alin.(6) din *Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate*, care, relativ la actele administrative ale ministerului și ale altei autorități administrative centrale, stipulează că „(6) Ministerele și alte autorități administrative centrale asigură că, după caz, persoanele cu funcții de demnitate publică, cu funcții publice de conducere, inclusiv de nivel superior, cu funcții publice cu statut special de conducere din cadrul acestora *dețin și utilizează, în exercitarea atribuțiilor, semnătura electronică avansată calificată*. În desfășurarea procedurii administrative, în procesul de comunicare cu persoanele/instituțiile vizate și la prestarea serviciilor din competența autorităților respective, autoritățile administrative centrale utilizează mijloacele electronice de comunicație. *Documentele și actele cu caracter individual se emit în formă de document electronic*, exemplare pe suport de hârtie fiind emise doar la solicitarea persoanei vizate, în scop de arhivare sau dacă prevederile legii ori ale tratatelor internaționale o impun. *Dosarele administrative se întocmesc și se țin, prioritar, în formă electronică*.”.

3) În *art.31³ alin.(6) lit.a) propoziția a doua* propunem de revizuit redacțional, deoarece nu este clar sensul textului „adresa electronică a paginii web oficiale a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei”.

Directoare

Digitally signed by Tumoruc Olga
Date: 2023.06.06 15:26:08 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Olga TUMURUC

Ex.: Eduard Fricatel,
e-mail: eduard.fricatel@egov.md,
tel.: 0794 38 138

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 06-01/ 2306 din 12.06.2023
La nr. 07/3-501 din 24.05.2023

Ministerul Energiei
al Republicii Moldova
secretariat@energie.gov.md
nicolae.magdil@energie.gov.md

Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea instituirii mecanismului de guvernare energetică și a schimbărilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică, număr unic 199/MEn/2023), remis spre avizare de către Ministerul Energiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agenția) intervine cu următoarele obiecții și propuneri.

I. La Art. I din Proiect, Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică:

1) pct. 3 din proiect urmează a fi completat cu următoarea noțiune:

„punerea în funcțiune – darea în exploatare a unei instalații energetice, după ce aceasta a fost realizată conform proiectului.”.

Argumentare: În vederea excluderii ambiguităților de interpretare a noțiunilor existente, este necesară uniformizarea sensului termenilor utilizați în legislația primară și secundară, prin completarea prevederilor Legii cu noțiune respectivă.

2) la pct. 7 al proiectului (la art. 10 alin. (2) din Lege) propunerea de a exclude sintagma „și se desfășoară în mod public” nu este susținută de către ANRE, deoarece aceasta ar prezuma desfășurarea concursului de selectare și evaluare a candidaților la funcția de director ANRE în mod absolut secret și netransparent, precum și creează premise pentru aprecieri subiective din partea exponenților puterii legislative, ținând cont că factorul politic poate fi unul determinant la desemnarea învingătorului concursului. Acest fapt contravine legislației comunitare în domeniul energetic și recomandărilor Secretariatului Comunității Energetice, precum și subminează independența autorității de reglementare.

Nota Informativă la proiectul propus spre aprobare stipulează că, unul din pilonii de bază a pachetelor legislative energetice în Uniunea Europeană și în cadrul Comunității Energetice este independența autorităților de reglementare a sectorului energetic. Astfel, Secretariatul Comunității Energetice a sesizat anterior asupra unor modificări ale Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, care în viziunea Secretariatului Comunității Energetice sunt în măsură să influențeze asupra independenței în luarea deciziilor de către ANRE și nu respectă bunele practici ale Pachetului Energetic III. Prin urmare, Nota informativă stipulează expres că, Secretariatul Comunității Energetice a sesizat modificări privind art. 10 alin. (12) și anume abrogarea lit. f) și g), precum și abrogarea alin. (13¹).

Ținând cont de cele expuse, excluderea sintagmei „și se desfășoară în mod public” din art. 10 alin. (2) nu se regăsește în sesizarea Secretariatului Comunității Energetice.

De notat că, una din condițiile obligatorii stabilite pentru statele membre la Tratatul de constituire a Comunității Energetice în scopul alinierii la acquis-ul comunitar, prevăzut expres în cel de-al Treilea Pachet Energetic transpus în legislația națională, este respectarea principiului independenței autorității de reglementare în domeniul energiei și neadmiterea ingerințelor în activitatea funcțională a acesteia. Pentru a proteja independența autorității de reglementare art. 35

alin. (4) al **Directivei 2009/72/CE** și art. 39 alin. (4) al **Directivei 2009/73/CE** obligă părțile contractante ale Comunității Energetice, inclusiv Republica Moldova, să asigure că membrii Consiliului de administrație al autorităților de reglementare sunt independenți de orice intervenție în exercitarea funcției din partea oricăror entități publice sau private, inclusiv din partea organismelor politice (prevederi similare se regăsesc și în art. 82 din Directiva (UE) 2019/944).

Independența autorității de reglementare a sectorului energetic la îndeplinirea responsabilităților sale, constituie o premisă necesară pentru dezvoltarea în mod eficace a piețelor energeticii. Astfel că, selectarea candidaților la funcția de director al ANRE trebuie să se desfășoare în mod public și transparent, pe criterii de meritocrație, profesionalism și competență pentru a garanta respectarea principiului independenței și integrității instituționale a autorității de reglementare în domeniul energetic.

Din considerentele expuse, este necesară menținerea art. 10 alin. (2) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, în redacția actuală, **fără modificări**.

Drept opțiune alternativă, în scopul excluderii eventualelor manipulări a opiniei publice, Agenția propune o precizare în textul legii, astfel încât proba interviului deși nu va avea loc online în direct, totuși Comisia va înregistra interviul candidaților și îl va face public ulterior.

Astfel se propune completarea alin. (3) al art. 10, la finalul primei propoziții cu următorul text: „ (...), **care va publica înregistrarea video a probei interviului pe pagina web imediat după finalizarea acestuia**”.

3) pct. 7 din proiect (art. 10, alin. (6), lit. b) cuvintele „a fost” se substituie cu cuvântul „este” se propune a fi exclusă.

Propunerea respectivă vine în contradicție cu alte prevederi ale Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, care trebuie interpretate în coroborare, fără a le rupe din context.

Argumentare: Agenția consideră că modificarea propusă în proiect este în contradicție cu art. 10 alin. (5) lit. d) precum și cu art. 10 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.

Prin urmare, candidatul la funcția de director al Consiliului de administrație trebuie să întrunească cumulativ următoarele cerințe, una dintre care este: d) să se bucure de o reputație ireproșabilă.

Subsidiar, prevederile alin. (6) lit. a) din Legea menționată stipulează că, *se consideră că nu are o reputație ireproșabilă persoana care are antecedente penale, inclusiv stinse, sau cea care a fost absolvită de răspundere ori pedeapsă penală, inclusiv printr-un act de amnistie sau de grațiere.*

Reieșind din cele expuse, concluzionăm că, reputația ireproșabilă presupune caracteristica unei persoane căreia nu i se poate reproșa nimic.

Corespunzător, persoana care „este privată de dreptul de a ocupa anumite funcții, ca pedeapsă principală sau complementară, printr-o hotărâre judecătorească definitivă”, **nu are reputație ireproșabilă** dacă anterior „a fost” privată de dreptul de a ocupa anumite funcții, ca pedeapsă principală sau complementară, printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Substituirea cuvântului „a fost” cu cuvântul „este”, ar crea confuzii și ar lăsa loc de interpretări, care ar permite persoanelor private de ANI sau instanța de judecată de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un anumit termen, ca după expirarea acestor termene să candideze la funcția de director al ANRE. Or, faptul expirării termenului pentru care a fost privat de dreptul de a ocupa anumite funcții, chiar după expirarea acestui termen, nu poate fi considerat că persoana dispune de reputație ireproșabilă, prin prisma prevederilor legale enunțate supra.

Astfel, conchidem că propunerea de modificare din prezentul proiect nu garantează respectarea cerinței privind reputația ireproșabilă a candidatului la funcția de director.

Prin urmare, considerăm necesară menținerea art. 10 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, în redacția actuală, fără modificări.

4) pct. 9 din proiect (art. 14, alin. (1) lit. i) din Legea nr. 174/2017, propunem a fi expusă în redacție nouă după cum urmează:

„i) la sesizarea organelor de resort, participă la examinarea circumstanțelor și a cauzelor avariilor, incendiilor, electrocutărilor sau exploziilor provocate de centralele electrice și termice, de

rețelele electrice și termice sau de instalațiile electrice și termice, cu dreptul de a solicita și obține informații aferente cazului cercetat;"

Argumentare: art. 14 din Legea nr. 174/2017 prevede atribuțiile și drepturile ANRE în legătură cu supravegherea energetică de stat. Printre aceste atribuții, alin. (1) lit. i) al aceleași norme legale prevede atribuția ANRE de a „*participă la examinarea circumstanțelor și a cauzelor avariilor, incendiilor, electrocutărilor sau exploziilor provocate de centralele electrice și termice, de rețelele electrice și termice sau de instalațiile electrice și termice*”.

Cu toate acestea, Agenția nu este informată operativ despre producerea cazurilor de incendii, electrocutări, astfel este imposibilă examinarea tuturor circumstanțelor aferente cazurilor.

Totodată, în cadrul examinării de către Agenție a circumstanțelor producerii incendiilor, electrocutărilor, etc., este refuzată prezentarea de către unele instituții a informațiilor aferente acestor cazuri, fapt care de asemenea pune ANRE în dificultate de a stabili cauzele producerii lor.

5) pct. 9 din proiect (art. 14, alin. (1) din Legea nr. 174/2017), propunem a fi completat cu litera m¹), în următoarea redacție:

„m¹) eliberează acte de corespundere în cazurile stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, elaborat și aprobat de către Agenție;”

Argumentare: Operarea modificării date se propune a fi realizată în scopul uniformizării legislației, pentru a aduce prevederile Legii nr. 174/2017 în concordanță cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, precum și cu alte acte normative în vigoare.

6) art. 14 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 174/2017 propunem a fi expus în următoarea redacție:

„n) verifică cunoștințele personalului electrotehnic al agenților economici, al întreprinderilor electroenergetice și termoenergetice și al agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice, cu acordarea grupei de securitate electrică și eliberarea talonului de autorizare în acest sens în conformitate cu Normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice;”

Argumentare: Conform Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, în funcție de categoria personalului, verificarea cunoștințelor se efectuează o dată în an sau o dată în 3 ani, astfel verificarea cunoștințelor este obligatorie.

7) pct. 9 din proiect (art. 14 din Legea nr. 174/2017) propunem de completat cu alin. (6), cu următorul conținut:

„(6) Agenția publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova documentele normativ-tehnice în domeniul electroenergetic/termoenergetic și hotărârile de aprobare a acestora de către Consiliul de Administrație al Agenției și le plasează pe pagina web oficială a Agenției.”

Argumentare: Documentele normativ-tehnice sunt documente cu caracter tehnic, emise de către o autoritate sau instituție publică, care stabilesc cerințe tehnice a căror respectare asigură proiectarea, verificarea, executarea instalațiilor, în condiții de siguranță și cu respectarea regulilor de securitate stabilite, care urmează să fie aduse la cunoștință publicului larg, asigurând transparența în procesul decizional.

8) la Art. 16 alin. (2) din Legea 174/2017 este oportună expunerea în redacție nouă a primei propoziții, după cum urmează:

„Anunțul referitor la desfășurarea ședinței publice și agenda aferentă se plasează cu cel puțin 5 zile înainte de ziua preconizată pentru ședință pe pagina web oficială a Agenției și/sau se difuzează prin intermediul mass-media și/sau se expediază prin intermediul poștei electronice părților interesate, după caz”.

Argumentare: Propunerea respectivă vine să ajusteze procedura transparenței în procesul decizional prevăzută de Legea nr. 174/2017, cu prevederile art. 67 al Codului administrativ al RM, pentru a exclude conflictele de norme legale, ce vizează termenul și modalitatea de informare a publicului.

9) **Art. 16 alin. (10) din Legea nr. 174/2017** considerăm necesar și oportun de a substitui prima propoziție, cu următorul text:

„Hotărârile Agenției privind aprobarea costurilor de bază, a prețurilor și tarifelor reglementate, a altor componente tarifare, a planurilor de dezvoltare, a planurilor de investiții, a investițiilor realizate de titularii de licențe, precum și privind aprobarea consumurilor tehnologice și a pierderilor normative în rețele, trebuie să indice temeiul legal al aprobării. Prin derogare de la art. 118 alin. (3) al Codului administrativ, motivarea Agenției în cazul neadmiterii în scopuri tarifare a unor cheltuieli, investiții, consumuri tehnologice și pierderi în rețele, altor componente nejustificate, va fi prezentată titularului de licență în scrisoarea de însoțire a hotărârii.”, iar în continuare după text.

Argumentare: Prin expunerea normei în redacția respectivă, Agenția propune de a exclude obligativitatea includerii părții de motivare *in fact*, nemijlocit, în textul motivării hotărârilor Consiliului de Administrație al ANRE prin care se aprobă tarifele și prețurile reglementate, planurilor de dezvoltare și planurilor de investiție, a rapoartelor privind realizarea acestora, precum și privind aprobarea consumurilor tehnologice și a pierderilor normative în rețele, astfel încât să fie exclusă împovărarea autorității emitente cu obligații administrative excesive.

Motivarea *in fact* a tipurilor de hotărâri enumerate este imposibilă, întrucât în esență, acestea reprezintă rezultatul unor operațiuni tehnice și calcule în Excel extrem de voluminoase, în baza cărora se verifică și se determină valorile prețurilor, tarifelor sau a investițiilor titularilor de licență.

Astfel, din punct de vedere practic, se generează dificultăți pentru explicarea în cadrul hotărârii, a fiecărui motiv care stă la baza fiecărei componente tarifare sau element al planului de investiții. Or, aprobarea unui preț sau tarif reglementat presupune examinarea a mii de poziții de calcul a componentelor, precum și date (cifre) impunătoare, care stau la baza calculării și aprobării unui preț sau tarif reglementat.

Totodată, Hotărârile se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, iar calculele în mare parte țin de activitatea comercială a întreprinderii, care nu pot fi făcute publice în virtutea legii, întrucât acestea sunt cu acces limitat.

Prin urmare, în vederea excluderii cazurilor de anulare a actelor administrative menționate în instanța de judecată doar pentru motivul că acestea nu conțin partea motivată, se impune ajustarea cadrului normativ conform redacției propuse de ANRE. Or, în cazul eventualei contestări a oricărui act administrativ emis de ANRE (Hotărâri), instanței de contencios administrativ îi este prezentat dosarul administrativ, care verifică în întregime legalitatea și temeinicia actului administrativ, inclusiv toate valorile și cifrele care au stat la baza emiterii actului administrativ.

Respectiv, motivarea exhaustivă a poziției Agenției în cazul neadmiterii în scopuri tarifare a unor cheltuieli, investiții, consumuri tehnologice și pierderi în rețele, altor componente nejustificate, urmează a fi prezentată titularului de licență în scrisoarea de însoțire a hotărârii.

II. La art. IV din proiect, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică:

10) **La art. 2 din Lege** de modificat noțiunea de electrician autorizat după cum urmează:
„electrician autorizat – persoană fizică autorizată de organul supravegherii energetice de stat cu dreptul de a executa instalațiile electrice și centralele electrice și, respectiv, cu dreptul de a întocmi documentația aferentă lucrărilor efectuate”.

Argumentare: În conformitate cu prevederile art. 48 din Legea nr. 107/2016 electricienii autorizați execută și depun declarații și în cazul amenajării centralelor electrice.

11) **pct. 1 din proiect (art. 4 alin. (1) din Lege)** de suplinit cu următoarea prevedere, după cum urmează:

„lit. o) se abrogă.”

Argumentare: În conformitate cu prevederile art. 14, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 174/2017, Agenția elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali. Astfel, în perioada anilor 2019 – 2022, Agenția a elaborat și a aprobat 3 documente normativ-tehnice: NE1-01:2019 „Norme de exploatare a instalațiilor electrice ale

consumatorilor noncasnici”, NE1-02:2019 „Norme de securitate la exploatarea instalațiilor electrice” (publicate în Monitorul Oficial nr. 24-34 art. 90 din 31.01.2020), „Norme minime de exploatare tehnică a centralelor și rețelelor electrice” (publicate în Monitorul Oficial nr. 141-151 art. 539 din 13.05.2022).

Prin urmare, considerăm oportun excluderea din competența Guvernului de a aproba documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, elaborate de organul supravegherii energetice de stat.

12) Art. 7 alin. (1), propunem de completat cu o literă nouă, g¹), cu următorul conținut:
„g¹) elaborează și aprobă Normele de amenajare a rețelelor de iluminat stradal;”

13) Art. 9 alin. (5) se propune de modificat și de expus în următoarea redacție:

„(5) Cu excepția situațiilor ce țin de examinarea și de soluționarea neînțelegerilor dintre participanții pieței energiei electrice, pentru organizarea executării legilor, Consiliul de administrație adoptă, în numele Agenției, hotărâri. Hotărârile Agenției privind aprobarea costurilor de bază, a prețurilor reglementate, a tarifelor reglementate, a altor componente tarifare, a planurilor de dezvoltare, a planurilor de investiții, a investițiilor realizate de titularii de licențe, precum și privind aprobarea consumurilor tehnologice și a pierderilor normative în rețelele electrice trebuie să indice temeiul legal al aprobării. Prin derogare de la art. 118 alin. (3) al Codului administrativ, motivarea Agenției în cazul neadmiterii în scopuri tarifare a unor cheltuieli, investiții, consumuri tehnologice și pierderi de energie electrică, altor componente nejustificate, va fi prezentată titularului de licență în scrisoarea de însoțire a hotărârii”.

14) Art. 9 propunem de completat cu alin. (5¹), cu următoarea redacție:

„(5¹) În cazul situațiilor excepționale în sectorul electroenergetic, confirmate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de securitatea aprovizionării cu energie electrică, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și aprobării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la aprobare/emitere, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media”.

Argumentare: Completările și modificările enunțate supra, sunt propuse cu scopul de a ajusta prevederile Legii nr. 107/2016 cu prevederile Legii nr. 174/2017 și ale Legii 108/2016 cu privire la gazele naturale.

15) La art. 23 alin. (1), lit. f), propunem de exclus cuvintele „aprobat de Guvern în conformitate cu art. 4 alin. (1) lit. o);”

Argumentare: excluderea sintagmei date este argumentată în textul indicat anterior la pct. 11.

16) Art. 48, alin. (7) propunem de modificat și de expus în următoarea redacție:

„(7) În cazul racordării instalației electrice de utilizare cu o putere contractată de cel mult 150 kW la rețeaua electrică de distribuție de tensiune până la 1000 V, admiterea în exploatare a instalației electrice se confirmă prin declarația electricianului autorizat, cu excepția racordării la rețeaua electrică de distribuție a instalațiilor electrice ale instituțiilor preșcolare, de învățământ (de toate tipurile), medicale, culturale, militare, de agrement, azilurilor de bătrâni, a orfelinatelor, a rețelelor de iluminat public stradal, cazuri în care admiterea în exploatare se face de către organul supravegherii energetice de stat.”

Argumentare: Propunerea de substituire a cuvintelor „de tensiune joasă și medie” cu cuvintele „de tensiune până la 1000 V” este argumentată prin faptul că, instalațiile de tensiune medie sunt cele cu tensiunea de 10 kV și 35 kV, care prezintă pericol sporit de electrocutare în cazul admiterii la amenajare a abaterilor de la normele de exploatare și normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

Totodată, procedura de racordare la rețeaua operatorului de sistem prevede numai racordare, fără admitere în exploatare a instalației consumatorului final, inclusiv și în cazul deținerii unui echipament care se racordează la rețeaua electrică de 10 sau 35 kV.

De menționat că, conform documentelor normativ-tehnice operatorul de sistem este responsabil numai până la punctul de racordare (delimitare), ceea ce rezultă că instalația electrică după acest punct rămâne fără supraveghere, iar consumatorul, care în cele mai multe cazuri nu este specialist în domeniu nu are competențe de a monitoriza calitatea lucrărilor executate în procesul de amenajare.

17) Art. 62, alin. (5) de modificat și de expus în următoarea redacție:

„(5) În cazul în care constată că în zona de protecție a rețelei electrice se efectuează lucrări cu încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, operatorul de sistem este obligat să întreprindă măsurile necesare pentru a stopa executarea lucrărilor, inclusiv adresarea în instanțele de judecată pentru anularea actelor permise eliberate cu abateri de la prezenta lege și să sesizeze organul supravegherii energetice de stat, cu prezentarea informației despre măsurile întreprinse.”

Argumentare: Necesitatea și oportunitatea operării modificării propuse se datorează faptului că operatorii sistemului de distribuție fără a întreprinde măsurile necesare pentru a stopa executarea lucrărilor în zonele de protecție a rețelelor electrice, delegă această sarcină organului de supraveghere energetică de stat.

Menționăm că, prevederile art. 27 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 514 din 23.04.2002 stabilește că, orice lucrare în zona de protecție se efectuează cu acordul întreprinderii energetice (operatorii de sistem), ca proprietari a acestor rețele electrice, fiind obligați să supravegheze aceste zone și să intervină la încălcarea lor pentru stoparea acestor lucrări.

La moment, operatorii nu supraveghează zonele de protecție a rețelelor electrice, dar bazându-se pe prescripțiile emise în rezultatul controalelor efectuate de organul supravegherii energetice de stat, înaintează solicitări aceluiași organ de supraveghere energetică, pentru utilizarea prevederilor art. 163 Codului Contravențional față de persoanele fizice și juridice care au încălcat zonele de protecție, însă fără a întreprinde toate măsurile prevăzute și permise de lege pentru a sista aceste lucrări.

În procesul examinării, Agenția a depistat cazuri de eliberare de către autoritățile administrației publice locale a Autorizațiilor de construire și Certificatelor de urbanism în zona de protecție a rețelelor electrice, contrar prevederilor art. 62 din Legea nr. 107/2016, ale art. 27 din Legea nr. 174/2017, precum și ale Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 514/2002.

Prin urmare, considerăm oportun ca, Legea să prevadă obligativitatea operatorilor de sistem să întreprindă inițial măsurile necesare pentru stoparea executării lucrărilor, inclusiv adresarea în instanțele de judecată pentru anularea actelor permise eliberate cu abateri de la prezenta lege și să sesizeze organul supravegherii energetice de stat după/sau concomitent cu întreprinderea tuturor măsurilor posibile, cu prezentarea informației și materialelor despre măsurile întreprinse.

Violina SPAC
Director

Guvernul Republicii Moldova

Agencia Proprietății Publice

MD-2012, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale 1
Tel: (00373 22) 234-350
e-mail: office@app.gov.md

Nr.05-04-3517 din 29.05.2023

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md

Urmare demersului Ministerului Energiei nr. 07/3-501 din 24 mai 2023, Agenția Proprietății Publice a examinat repetat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea instituirii mecanismului de guvernanta energetică și a schimbărilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică)* (**număr unic 199/MEn/2023**) și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Director general

Digitally signed by Musteață Alexandru
Date: 2023.05.29 11:46:30 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandru MUSTEAȚĂ

Executor: Paierele Mihaela, tel. 022-222-350
e-mail: mihaela.paierele@app.gov.md

AGENȚIA SERVICII PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, mun. Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, nr. 42

42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chisinau

tel.: +373 22 50 46 54, fax: +373 22 21 22 59, e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

08.06.2023

Nr. 01/0856

07/3-501

24.05.2023

Ministerul Energiei
al Republicii Moldova

Ca urmare a examinării adresării nr. 07/3-501 din 24 mai 2023 privind proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*reglementarea instituirii mecanismului de guvernanță energetică și a schimbărilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică* (număr unic 199/MEn/2023), Agenția Servicii Publice, în limita competențelor funcționale, vă comunică despre lipsa propunerilor și obiecțiilor la subiectul dat.

Director

Digitally signed by Eșanu Mircea
Date: 2023.06.08 14:02:18 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mircea EȘANU

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 06-01/2221 din 05.06.2023
La nr. 07/3-501 din 24.05.2023

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md
nicolae.magdil@energie.gov.md

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agencia) examinează proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea instituirii mecanismului de guvernanta energetică și a schimbărilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică) (număr unic 199/MEn/2023), remis spre avizare de către Ministerul Energiei.

Proiectului de lege transmis spre avizare este foarte complex și cu impact semnificativ asupra domeniului energetic. Prin urmare, modificările propuse necesită studiate minuțios și coraborate cu alte norme de drept.

Din motive justificate, legate de complexitatea proiectului, precum și în temeiul prevederilor art. 33 alin (3) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, ANRE solicită prelungirea termenului de avizare până la data de 19.06.2023.

Veaceslav UNTILA
Director general